

1054 Budapest, Alkotmány u. 5.

Levélcím: 1391, Budapest 62. Pf. 211.

Telefon: (06-1) 472-8865, **Fax:** (06-1) 472-8860

Ügyszám: VJ/14/2018.

Iktatószám: VJ/14-12/2018.

Nyilvános változat!

A Gazdasági Versenyhivatal eljáró versenytanácsa a Germus és Társai Ügyvédi Iroda (1011 Budapest, Pauler utca 11., eljáró ügyvéd: dr. K.Á.) által képviselt **Magyar Takarékszövetkezeti Bank Zrt.** (1122 Budapest, Pethényi köz 10.) bejelentő által benyújtott összefonódás-bejelentés alapján indult versenyfelügyeleti eljárásban, amelyben további ügyfélként részt vett a **DBH Group B.V.** (Luchthavenweg 81.037, 5657 EA Eindhoven, Hollandia) és a **DBH Investment Kockázati Tőkealap-kezelő Zrt.** (1027 Budapest, Kacska utca 15-23. V. emelet) meghozta az alábbi

h a t á r o z a t o t .

A Gazdasági Versenyhivatal eljáró versenytanácsa megállapítja, hogy a Magyar Takarékszövetkezeti Bank Zrt.-nek a DBH Investment Kockázati Tőkealap-kezelő Zrt. feletti, annak jelenlegi egyedüli közvetlen irányítójával, a DBH Group B.V.-vel közös közvetlen irányításszerzésével megvalósuló összefonódás nem csökkenti jelentős mértékben a versenyt az érintett piacokon.

A határozat ellen a kézhezvételtől számított harminc napon belül közigazgatási per indítható. A keresetlevelet a Gazdasági Versenyhivatalnál kell benyújtani, elektronikusan, amely azt az ügy irataival együtt továbbítja a közigazgatási perre hatáskörrel és illetékességgel rendelkező Fővárosi Törvényszéknek. A törvényszék eljárásában a jogi képviselőt kötelező.

I n d o k o l á s

I.

A bejelentett összefonódás

- 1) A Magyar Takarékszövetkezeti Bank Zrt. (a továbbiakban: Takarékbank) 2018. április 26. napján vételi opciós jogával élve a DBH Group B.V.-től (a továbbiakban: DBH) a DBH Investment Kockázati Tőkealap-kezelő Zrt. (a továbbiakban: Alapkezelő) részvényeket vásárolt, miáltal részesedése az Alapkezelőben 50 százalék fölé emelkedett. Az Alapkezelő részvényeinek 50 százalék alatti hányada a DBH tulajdonában maradt.
- 2) A Takarékbank a Gazdasági Versenyhivatalhoz 2018. május 7-én az 1) pont szerinti ügyletet – mint a DBH-val közös közvetlen irányításszerzéssel megvalósuló összefonódást – bejelentette a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. (a

továbbiakban: Tpvt.) 43/J. § (1) bekezdése szerint a Tpvt. 24. § (1) bekezdésében foglaltakra tekintettel.

- 3) A Takarékbank a bejelentésben a közös irányítást arra alapította, hogy a DBH-val korábban kötött és 2017. április 10-én módosított Szindikátusi Megállapodás (a továbbiakban: Szindikátusi Megállapodás) olyan jogosultságokat biztosít a DBH részére, amelyek révén az Alapkezelővel kapcsolatos egyes fontos döntéseket csak egyhangúan tudnak meghozni.
- 4) A Gazdasági Versenyhivatal 2018. május 10-én a Tpvt. 43/N. § (1) bekezdésének a) pontja szerint a bejelentett összefonódás vizsgálatára versenyfelügyeleti eljárást indított a Tpvt. 67. § (4) bekezdése b) pontjának első fordulata alapján. Az összefonódás-bejelentés ugyanis nem felelt meg a Tpvt. 43/J. § (1) bekezdésében foglalt követelményeknek, mert a bejelentésben foglaltak alapján nem volt egyértelműen meghatározható, hogy az Alapkezelő irányításban pontosan milyen változás következik be a vételi opciónak a Takarékbank általi 1) pont szerinti lehívása és a Szindikátusi Megállapodás módosítása következtében. Ezen túlmenően a Takarékbankkal egy vállalkozáscsoportba tartozó vállalkozások körére ellentmondásos információkat tartalmazott a bejelentés, valamint nem került értékelésre az Alapkezelő és a Takarékbankkal egy vállalkozáscsoportba tartozó Diófa Alapkezelő Zrt. tevékenysége közötti horizontális kapcsolatból fakadó esetleges versenyhatás.
- 5) Az ügylet a vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről szóló 139/2004/EK tanácsi rendelet alapján – a Takarékbank nyilatkozata szerint – nem bejelentés-köteles. Az összefonódás vizsgálatára Magyarországon kívül más ország versenyhatósága előtt nem indult eljárás.

II.

Az összefonódás résztvevői

A DBH-csoport

- 6) A DBH és az általa irányított vállalkozások (a továbbiakban együtt: DBH-csoport) közül kizárólag az Alapkezelő és az általa irányított vállalkozások végeznek Magyarországon piaci tevékenységet (érték el nettó árbevétel). Az Alapkezelő részesedése a magyarországi alapkezelési tevékenységből kevesebb, mint 5 százalék.
- 7) A Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban: MNB) nyilvántartása szerint az Alapkezelő alternatív befektetési alapkezelőként (ABAK) végzi tevékenységét. Az MNB nyilvántartása szerint az Alapkezelő jogosult az általa kezelt alapok eszközeihez kapcsolódó tevékenységek végzésére, így az ABAK bizalmi feladatainak ellátásához szükséges szolgáltatások biztosítására, létesítmények kezelésére, ingatlankezelési tevékenység folytatására, befektetés-kezelésre, valamint információszolgáltatás nyújtására befektetők részére.
- 8) A Takarékbank nyilatkozata szerint az Alapkezelő 2010. óta látja el a JEREMIE Alap kezelését. Az irodatechnikai és számítástechnikai eszközök mind a hardver, mind a szoftver vonatkozásában biztosítottak. Az Alapkezelő likviditása stabil, a biztonságos, fegyelmezett

pénzügyi gazdálkodás feltételei biztosítottak, tevékenysége ellátáshoz megfelelő személyi állománnyal, valamint hatósági engedélyekkel is rendelkezik.¹

- 9) Az Alapkezelő által irányított vállalkozások tőzsdén nem jegyzett – jellemzően induló, innovatív – vállalkozások, melyekbe való befektetés jellemzően nagy kockázattal jár. A vállalkozások tevékenysége jellemzően technológia-intenzív, high-tech szektorba tartozó területekre terjed ki, melyek közül kizárólag az irodabérleti szolgáltatás mutat kapcsolódást a Takarékbank-csoport tevékenységéhez. Az Alapkezelő által irányított vállalkozásoknak ez a tevékenysége azonban annyiban speciális, hogy kizárólag teljesen felszerelt, bútorozott, IT és távközlési infrastruktúrával ellátott irodákra terjed ki, melyet a bérlők csak komplex szolgáltatásként tudnak igénybe venni.
- 10) A DBH-csoport Magyarország területén az utolsó hitelesen lezárt (2016.) üzleti évben – a vállalatcsoporthoz tartozó vállalkozások közötti forgalom nélkül – 1 milliárd forintot meghaladó nettó árbevételt ért el.

A Takarékbank-csoport

- 11) A Takarékbank és az általa többségi tulajdoni részesedés alapján irányított vállalkozások meghatározó tevékenységei a pénzügyi szolgáltatások (lakossági és vállalati hitelezés, betétgyűjtés, befektetés, követeléskezelés és lízing), alapkezelési tevékenység, ingatlanokkal kapcsolatos szolgáltatások (beruházás, értékesítés, közvetítés, bérbeadás, üzemeltetés, értékbecslés, lízing), valamint számítástechnikai szolgáltatások. Az alapkezelési tevékenységet végző Diófa Alapkezelő Zrt. (a továbbiakban: Diófa) kizárólag olyan alapok kezelését végzi, amelyek eszköz-összetételében részvények, kötvények és ingatlanok találhatók, különböző hozamú és futamidejű csoportokba rendezve. A Diófa részesedése a magyarországi alapkezelési tevékenységből kevesebb, mint 5 százalék.
- 12) A Takarékbank a fenti vállalkozások mellett a szövetkezeti hitelintézetek integrációjáról és egyes gazdasági tárgyú jogszabályok módosításáról szóló 2013. évi CXXXV. törvény (a továbbiakban: Szhitv.) alapján irányítja az integrációba tartozó 12 regionális szövetkezeti hitelintézetet. Az Integráció részét képezi a Szövetkezeti Hitelintézetek Integrációs Szervezete is (a továbbiakban: SZHISZ), amely ellenőrző, felügyeleti és intézményvédelmi jogosultságokkal rendelkezik a Takarékbank és a szövetkezeti hitelintézetek felett. Ez a tevékenysége, miként azt a Szhitv. 2017. augusztus 1-jétől hatályos 2. § (4) bekezdése rögzíti „nem minősül gazdasági tevékenységnek”. Egyidejűleg hatályon kívül került az Szhitv. 11. § (3a) és (3b) bekezdése, melyek esetlegesen a Takarékbank piaci magatartásába való beleszólásra is alapot adhattak a SZHISZ részére.
- 13) A Takarékbank, az általa 11) pontban foglaltak szerint irányított vállalkozások, valamint az általa a 12) pont szerint irányított szövetkezeti hitelintézetek (a továbbiakban együtt: Takarékbank-csoport) Magyarország területén az utolsó hitelesen lezárt (2016.) üzleti évben együttesen – a vállalatcsoporthoz tartozó vállalkozások közötti forgalom nélkül – 15 milliárd forintot meghaladó nettó árbevételt értek el.

¹ VJ/14-5/2018. számú irat 8. pont.

III.

A Szindikátusi Megállapodás főbb rendelkezései

- 14) A Szindikátusi Szerződés alapján az Alapkezelő [ÜZLETI TITOK] tagú Igazgatóságába a Takarékbank és a DBH [ÜZLETI TITOK] tagot delegálhat. Az Igazgatóság hatáskörébe tartoznak az Alapkezelő és az általa kezelt alapok piaci magatartásával kapcsolatos kérdések. Így az Igazgatóság dönt az Alapkezelő üzleti tervének elfogadásáról, és az Alapkezelő kockázati-tőkealap tevékenységével összefüggő befektetési kérdésekben.
- 15) A Szindikátusi Szerződés rendelkezik arról is, hogy [ÜZLETI TITOK]. Az Igazgatóság ülésének határozatképességéhez ugyanakkor [ÜZLETI TITOK] igazgatósági tag jelenléte szükséges. Arra vonatkozóan a Szindikátusi Szerződés nem tartalmaz rendelkezést, hogy mi a teendő abban az esetben, ha a nem elégséges létszám miatt az Igazgatóság nem határozatképes.
- 16) A Szindikátusi Szerződés szerint a kisebbségi tulajdonos DBH rendelkezik majd [ÜZLETI TITOK], amely – egyebek mellett – lehetőséget biztosít [ÜZLETI TITOK] döntés megvétőzésára, [ÜZLETI TITOK].

IV.

Bejelentési kötelezettség

Összefonódás

- 17) A Tpv. 23. § (1) bekezdés b) pontja értelmében vállalkozások összefonódása jön létre, ha egy vállalkozás vagy több vállalkozás közösen közvetlen vagy közvetett irányítást szerez valamely tőle független vállalkozás felett. A Versenytanács gyakorlata szerint továbbá „[...] összefonódásnak minősülnek az olyan ügyletek, amelyek révén változik (szűkül, bővül vagy cserélődik) az irányítók köre,”² mire tekintettel összefonódásnak minősül az egyedüli irányítás közös irányítássá történő átalakulása.
- 18) A Tpv. 23. § (2) bekezdés szerint közvetlen irányítással rendelkezik egy vállalkozás vagy több vállalkozás közösen, ha a) a másik vállalkozás többségi szavazati jogot biztosító üzletrészeivel, részvényeivel rendelkezik, illetőleg a szavazati jogok több mint ötven százalékával rendelkezik, vagy b) jogosult a másik vállalkozás vezető tisztségviselőinek kijelölésére, megválasztására vagy visszahívására, vagy c) szerződés alapján jogosult a másik vállalkozás piaci magatartásának meghatározó befolyásolására.
- 19) A jelen esetben az összefonódás révén a Takarékbank megszerzi ugyan az Alapkezelő többségi szavazati jogot biztosító részvényeit, a Szindikátusi Szerződés alapján azonban a kisebbségi tulajdonos DBH olyan többlet jogosítványokkal rendelkezik az Alapkezelő Közgyűlésében és Igazgatóságában is, amelyek megalapozhatják azt, hogy a DBH az Alapkezelőnek a Takarékbank melletti közös irányítójának minősüljön.

A Közgyűlés jogosítványai

² 1/2017. A Gazdasági Versenyhivatal elnökének és a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa elnökének 6/2017. közleménye az összefonódások vizsgálatára irányuló eljárással kapcsolatos egyes jogalkalmazási kérdésekről (a továbbiakban: 6/2017. közlemény) 79. pont.

- 20) A DBH-nak a Közgyűlésben meglévő vétőjogának [lásd 16) pont] értékelésekor az eljáró versenytanács abból indult ki, hogy „Közös irányítást megalapozó megállapodásnak minősülnek azok, a kisebbségi szavazati joggal rendelkező tulajdonos(oka)t megillető vétőjogok, amelyek - a tulajdonos pénzügyi érdekeinek védelmén túlmenően – a vállalkozás piaci magatartására (üzletpolitikájára) vagy annak valamely meghatározó elemére (elemeire) is kiterjednek.”³
- 21) Az eljáró versenytanács álláspontja szerint az a körülmény, hogy a DBH vétőjoga [ÜZLETI TITOK]. A vétőjog azonban nem alkalmas az Alapkezelőnek a Takarékbank Alappal kapcsolatos piaci magatartásának befolyásolására, tekintettel arra is, hogy az Alapkezelő piaci magatartásával kapcsolatos döntések az Igazgatóság hatáskörébe tartoznak. Ezért az eljáró versenytanács álláspontja szerint a Közgyűlésben meglévő fenti vétőjoga alapján a DBH nem minősül az Alapkezelő közös irányítójának.

Az Igazgatóság működése

- 22) Az DBH-nak az Alapkezelő Igazgatóságában meglévő jogosítványainak értékelésekor az eljáró versenytanács abból indult ki, hogy a Versenytanács gyakorlata szerint „[...] közös irányításnak minősül, amikor a két tulajdonos [...] a vállalkozás vezető tisztségviselőinek felét felét nevezheti ki.”⁴ Olyan esetben, amikor a vállalkozás tulajdonosi között van olyan, amely rendelkezik a szavazati jogok többségével, akkor a közös irányítás további feltétele, hogy a vállalkozás piaci magatartását meghatározó döntéseket ne a vállalkozás legfőbb szerve (jelen esetben Közgyűlése), hanem a vezető tisztségviselők (jelen esetben az Igazgatóság) hozzák.⁵
- 23) Az Alapkezelő esetében mindkét fenti feltétel teljesül: a DBH és a Takarékbank azonos számú igazgatósági tagot jelölhet, továbbá az Igazgatóság hatáskörébe tartozik az üzleti terv elfogadása és a befektetésekről történő döntés, melyek a piaci magatartás alapvető meghatározói.⁶
- 24) Az Alapkezelő esetében azonban sajátos helyzet, hogy [ÜZLETI TITOK]. Nem lehet azonban eltekinteni attól, hogy az Alapkezelő Igazgatóságának határozatképességéhez [ÜZLETI TITOK] igazgatósági tag jelenléte szükséges, ami [ÜZLETI TITOK]. Ebből következőleg a Takarékbank és DBH is képes blokkolni a [ÜZLETI TITOK] azzal, hogy nem vesz részt az Igazgatóság ülésén. Ezt az eljáró versenytanács elégségesnek ítélte az Alapkezelő feletti közös irányítás megállapításához.

Az Alapkezelő teljes funkciójúságának vizsgálata

- 25) A Tpv. 23. § (2) bekezdésének c) pontjából következőleg az olyan közösen irányított vállalkozás létrehozása, amely nem felel meg annak a feltételnek, hogy „egy önálló vállalkozás valamennyi funkcióját tartósan képes ellátni”, nem minősül összefonódásnak.
- 26) Az eljáró versenytanács álláspontja szerint ugyanakkor a Tpv. értelmezését az Európai Unió Bíróságának Austria Asphalt ügyben hozott ítéletéhez⁷ kell igazítani és így a Tpv. 23. § (2) bekezdés c) pontjának „létrehozása” fogalmát szélesesen kell értelmezni, abba a közösen irányított vállalkozás alapítása mellett az is beleértendő, amikor az addig egyedül irányított

³ 6/2017. közlemény 42. pont.

⁴ 6/2017. közlemény 39. pont.

⁵ Lásd: 6/2017. közlemény 47. pont.

⁶ Lásd: 6/2017. közlemény 48. és 51. pont.

⁷ A Bíróság 2017. szeptember 7-én meghozott ítélete a C-248/16. sz. ügyben.

vállalkozás válik egy vagy több új irányító belépésével közösen irányítottá, vagy akár egy addig is közösen irányított vállalkozás esetében megváltozik a közös irányítók köre. Ezért a közös irányításszerzés csak akkor minősül összefonódásnak, ha az olyan (ún. teljes funkciójú) vállalkozás felett történik, amely egy önálló vállalkozás valamennyi funkcióját képes ellátni. Az ellenkező értelmezés ugyanis ellentmondana az összefonódások és a versenykorlátozó megállapodások egyértelmű szétválasztásának⁸, és így a kiszámíthatóság és jogbiztonság követelményének, hiszen ha egy már létező, nem teljes funkciójú vállalat feletti irányításváltozást a Tpvt. alapján a továbbiakban is összefonódásnak minősítené a Gazdasági Versenyhivatal, attól még azt az Európai Bizottság az Európai Unió működéséről szóló szerződés 101. cikke alapján, mint esetleges versenykorlátozó megállapodást vizsgálhatná.

- 27) A versenytanácsi gyakorlat szerint „*A teljes feladatkör ellátásának képessége azt jelenti, hogy a közös vállalkozásnak képesnek kell lenni az adott piac(ok)on jelen lévők által végzett funkciók elvégzésére. Azaz tartósan rendelkeznie kell az ebben a körben releváns áruk előállításához – az adott piac szereplőinek működését irányadónak véve, objektíve – szükséges materiális és immateriális eszközökkel, a napi működést végző alkalmazottakkal, az azt irányító vezetőséggel, adekvát pénzügy háttérrel, és egyes esetekben hatósági engedélyekkel. Azt, hogy egy közös vállalkozás teljes funkciójának minősüljön általában kizárja, ha tartósan kizárólag alapítóival áll üzleti kapcsolatban.*”⁹
- 28) Az Alapkezelő tartósan (2010.) óta jelen van a piacon, és a további működéshez is rendelkezik az előző pontban hivatkozott valamennyi feltétellel [lásd 7) és 8) pontok]. Ebben az összefüggésben az eljáró versenytanács - bejelentővel egyező - álláspontja szerint az Alapkezelő teljes funkciójú közös vállalkozásnak minősülése nem kérdőjelezhető meg.
- 29) Az eljáró versenytanács álláspontja szerint azt, hogy kizárja-e a közösen irányított vállalkozás teljes funkciójának minősülését, ha kizárólag (vagy túlnyomó részben) csak alapítóival áll (üzleti) kapcsolatban, egy alapkezelő és annak közös irányítói viszonylatában az általánostól eltérően kell értékelni. Ennek ugyanis általános esetben – összhangban az Európai Bizottság gyakorlatával¹⁰ – a teljes funkció és a nem teljes funkció elhatárolása szempontjából akkor van jelentősége, ha a közösen irányított vállalkozás és irányítói egymáshoz vertikálisan kapcsolódó piacokon vannak jelen, és a közösen irányított vállalkozás tevékenysége túlnyomó részben az irányítói részére történő értékesítésre és/vagy a részükre történő beszerzésekre korlátozódik. A magyar versenyjogi gyakorlat is csak ilyen esetben állapította meg a teljes funkció hiányát.¹¹ Egy alapkezelő és annak közös irányítói, illetve az alap befektetési jegyeinek tulajdonosai (befektetői) közötti kapcsolat azonban ennél összetettebb. Az alap ugyanis nem csak irányítóival, hanem az alapba befektetőkkel is (üzleti) kapcsolatban áll, hiszen tevékenységét az ő érdekükben is végzi. Ezért, ha befektetők köre szélesebb, mint az irányítóké, az azt jelenti, hogy az alap nem csak alapítóival (irányítóival) áll üzleti kapcsolatban, mire tekintettel ebből a szempontból nem kérdőjelezhető meg teljes funkciójúsága. Olyan esetben azonban, amikor az alapkezelő irányítói és az alap befektetői ugyanazok a vállalkozások, akkor az alapkezelő

⁸ Az összefonódásnak minősülő tranzakciók (együttműködések) nem vonhatók a Tpvt. IV. fejezetének rendelkezései alá - lásd a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsának a Tpvt.-vel kapcsolatos elvi jelentőségű döntései (2017) 11.22. pontját, illetve a vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről szóló 139/2004/EK számú tanácsi rendelet 21. cikkének (1) bekezdése is hasonlóan rendelkezik.

⁹ 6/2017. közlemény 107. pont.

¹⁰ A Bizottság közleménye a vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről szóló 139/2004/EK tanácsi rendelet szerinti egységes jogalkalmazásról (2008/C 95/01), (97) pont.

¹¹ VJ/191/2006/10. számú határozat 20) pont

tevékenységét érelemszerűen kizárólag az irányítói részére végzi. Az eljáró versenytanács álláspontja szerint azonban önmagában ez a körülmény nem teszi nem teljes funkciójúvá a közösen irányított alapkezelőt, ha az alap működésére vonatkozó szabályok nem zárják ki annak lehetőségét, hogy a jövőben az alapba az alapkezelő irányítóin kívül más is befektessen.

- 30) A jelen esetben a már működő JEREMIE Alapba kizárólag a DBH rendelkezik befektetési jegyekkel, és a létrehozandó ISZKT Alap indulásakor is a Takarékbank lesz az egyedüli befektető. A Szindikátusi Szerződés és más dokumentum sem zárja ki azonban, hogy a fenti alapokba, vagy más a későbbiekben létrehozásra kerülő alapokba az irányítókon kívül mások is befektethessenek.
- 31) Az előzőekre tekintettel az eljáró versenytanács álláspontja szerint az Alapkezelő teljes funkciójú (közös) vállalkozásnak minősül.

Összegzés

- 32) Mindezek alapján az eljáró versenytanács álláspontja szerint a Takarékbank az 1) pont szerinti részvényvásárlás révén – figyelemmel a Szindikátusi Szerződésre is – a teljes funkciójú közös vállalkozásnak minősülő Alapkezelő felett annak jelenlegi közvetlen egyedüli irányítójával, a DBH-val közös közvetlen irányítást szerzett, ami a Tpv. fentebb hivatkozott rendelkezései alapján vállalkozások összefonódásának minősül.

Küszöbértékek

- 33) A Tpv. 24. § (1) bekezdése szerint a vállalkozások összefonódását a Gazdasági Versenyhivatalhoz be kell jelenteni, ha valamennyi érintett vállalkozáscsoport [26. § (5) bekezdés], valamint az érintett vállalkozáscsoportok tagjai és más vállalkozások által közösen irányított vállalkozások előző üzleti évben elért nettó árbevétele együttesen a tizenöt milliárd forintot meghaladja, és az érintett vállalkozáscsoportok között van legalább két olyan vállalkozáscsoport, melynek az előző évi nettó árbevétele a vállalkozáscsoport tagjai és más vállalkozások által közösen irányított vállalkozások nettó árbevételével együtt egymilliárd forint felett van.
- 34) A Tpv. 27. § (1) bekezdése alapján a nettó árbevétel számítása során nem kell figyelembe venni az azonos érintett vállalkozáscsoportba tartozó érintett vállalkozásoknak vagy azok vállalkozásrészeinek az egymás közötti forgalmát. A Tpv. 27. § (2) bekezdése szerint külföldön honos vállalkozás nettó árbevételének számítása során a Magyarország területén eladott árukból az előző üzleti évben elért nettó árbevételt kell figyelembe venni. A Tpv. 26. § (6) bekezdése alapján a nettó árbevételt az összefonódás-bejelentés benyújtásának időpontjához képest utolsó hitelesen lezárt üzleti évre vonatkozó éves beszámoló vagy egyszerűsített éves beszámoló szerinti nettó árbevétel alapján kell meghatározni.
- 35) A Tpv. 26. § (1) bekezdése értelmében érintett vállalkozások az összefonódásban közvetlenül és közvetetten részvevő vállalkozások. A (2) bekezdés b) pontja alapján közvetlen résztvevő a közvetlen irányítást szerző vállalkozás, az ilyen vállalkozást más vállalkozáscsoport egy vagy több tagjával közösen irányító – a 23. § (1) bekezdés b) pontja szerint közvetett közös irányítást szerző – vállalkozás, valamint az a vállalkozás, amely felett irányítást szereznek. A (3) bekezdés szerint közvetett résztvevők azon vállalkozáscsoport [Tpv. 15. § (2) bekezdés] további tagjai, amelybe a közvetlen résztvevő tartozik. Az (5) bekezdés szerint érintett

vállalkozáscsoport a közvetlen résztvevő és az ahhoz kapcsolódó közvetett résztvevők együttese.

- 36) Az előzőek alapján az összefonódás közvetlen résztvevőjének minősül a közvetlen közös irányítást szerző Takarékbank és DBH, valamint az irányításuk alá kerülő Alapkezelő. Összefonódással érintett vállalkozáscsoportoknak pedig a Takarékbank-csoport és a DBH-csoport, melybe a figyelembeveendő, az összefonódást megelőző irányítási viszonyok alapján az Alapkezelő is beletartozik.¹²
- 37) Megjegyzi az eljáró versenytanács, hogy a Versenytanácsnak a Takarékbankkal kapcsolatos legutóbbi, 2017. március 8-án kelt határozatában nyitva hagyta azt a kérdést, hogy az SZHISZ-nek a Takarékbankkal kapcsolatos jogosítványai versenyjogi értelemben irányításnak minősülnek-e.¹³ Az időközben bekövetkezett jogszabály módosítás azonban szűkítve az SZHISZ jogosítványait [lásd 12) pont], egyértelművé tette, hogy az SZHISZ versenyjogi értelemben nem minősül a Takarékbank irányítójának.
- 38) Az összefonódással érintett fenti két vállalkozáscsoportnak az utolsó hitelesen lezárt (2016.) üzleti évben a Tpvt. fent hivatkozott rendelkezései szerint számított nettó árbevétele együttesen meghaladta a 15 milliárd forintot, továbbá mindkét vállalkozáscsoport nettó árbevétele meghaladta az egymilliárd forintot, ezért az összefonódást be kellett jelenteni a Gazdasági Versenyhivatalhoz.

V.

Az összefonódás értékelése

- 39) A Tpvt. eddigi alkalmazási tapasztalatai alapján a Versenytanács az összefonódás horizontális-, vertikális- és portfólió hatásait vizsgálja a Gazdasági Versenyhivatal elnökének és a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa elnökének 7/2017. számú Közleményben (a továbbiakban: 7/2017. közlemény) foglaltak szerint.
- 40) A Tpvt. 30. § (1) bekezdése szerint a Gazdasági Versenyhivatal megtiltja az összefonódást, ha – az (2) bekezdésben foglaltakat figyelembe véve – az összefonódás jelentős mértékben csökkenti a versenyt az érintett piacon, különösen gazdasági erőfölény létrehozása vagy megerősítése következményeként.
- 41) A Tpvt. 14. § értelmében az érintett piacot a megállapodás tárgyát alkotó áru és a földrajzi terület figyelembevételével kell meghatározni. Az érintett árupiac meghatározásakor a megállapodás tárgyát alkotó árun túlmenően figyelembe kell venni az azt – a felhasználási célra, az árra, a minőségre és a teljesítés feltételeire tekintettel – ésszerűen helyettesítő árukat (keresleti helyettesíthetőség), továbbá a kínálati helyettesíthetőség szempontjait. Földrajzi piacként azt a földrajzi területet kell számításba venni, amelyen kívül a) az üzletfél nem, vagy csak számottevően kedvezőtlenebb feltételek mellett tudja az árut beszerezni, vagy b) az áru értékesítője nem, vagy csak számottevően kedvezőtlenebb feltételek mellett tudja az árut értékesíteni.
- 42) Az összefonódással érintett piacoknak minősülnek mindazok a piacok, amelyeken az összefonódás valamely (akár közvetlen, akár közvetett) résztvevője piaci tevékenységet fejt ki.

¹² Lásd: 6/2017. közlemény 130. pont.

¹³ VJ/106-22/2016. számú határozat 36)-38) pontok.

Érdemben azonban csak azon piacok vizsgálata szükséges, amelyekre nézve a fenti versenyhatások fennállhatnak.

A beavatkozásra okot adó versenyhatások hiánya

Horizontális hatások

- 43) Az összefonódásnak horizontális összefüggésben azokon az érintett piacokon lehet hatása a gazdasági versenyre, amelyek azonos (eladói vagy vevői) oldalán az összefonódásban résztvevő mindkét vállalkozáscsoport (ténylegesen vagy potenciálisan) jelen van.
- 44) Az érintett vállalatcsoportok közül a DBH-csoportnak az Alapkezelő révén a Takarékbank-csoportnak pedig a Diófa révén azonos tevékenysége az alapkezelés. A két alapkezelő azonban tevékenysége között azonban nem elhanyagolható eltérések mutatkoznak. Az Alapkezelő alapvetően kockázati tőkebefektetésekre alapozza tevékenységét. Ezzel szemben a Diófa által kezelt alapok egyike sem kockázati tőkealap. Az eljáró versenytanács szükségtelennek tartotta annak eldöntését, hogy a kockázati tőkealap kezelési tevékenység és a nem kockázati tőkealapok kezelése azonos árupiachoz tartoznak-e, mert külön árupiachoz tartozásuk esetén az összefonódás nem jár horizontális hatással, egy árupiachoz tartozásuk feltételezése esetén pedig együttes piaci részesedésük Magyarországon (mint az eljáró versenytanács álláspontja szerinti érintett földrajzi piacon) lényegesen alacsonyabb, mint az a mérték (20 százalék), amely felett a 7/2017. közlemény 22. ba) pontja alapján felmerülhetnek káros horizontális hatások.
- 45) Horizontális hatás jelentkezhethet akkor is, ha a Takarékbank-csoport tagjai és az Alapkezelő által irányított vállalkozások tevékenysége között van átfedés, mely kizárólag a Takarékbank-csoport ingatlan bérbeadási tevékenysége és az Alapkezelő által irányított egyik vállalkozás iroda bérbeadási tevékenysége esetében állhat fenn. Figyelemmel azonban az ingatlan bérbeadási piacon meglévő intenzív versenyre, és az Alapkezelő által irányított vállalkozás iroda bérbeadási tevékenységének speciális jellegére is, az eljáró versenytanács ebben az összefüggésben sem azonosított káros versenyhatást.

Vertikális- és portfólió-hatások

- 46) Egy összefonódásnak akkor lehetnek vertikális hatásai, ha az érintett vállalkozáscsoportok a termelési-értékesítési lánc egymást követő fázisaiban tevékenykednek, ami megteremtheti az érdekeltséget arra, hogy az egyik (vagy mindkét) piacon jelentékeny piaci erővel rendelkező vállalkozáscsoport ezt a piaci erőt kihasználja, azaz valamely (vagy mindkét) piacon versenyt korlátozó magatartást folytasson, lezárva az adott piacot (pl. szerződéskötéstől való indokolatlan elzárkózással, árprés révén stb.).
- 47) A portfólió hatás az összefonódás révén létrejövő vállalkozáscsoport által gyártott (forgalmazott) áruk körének bővüléséből adódik. Ez különösen akkor járhat káros versenyhatásokkal, ha egymást kiegészítő (azonos vevők által vásárolt) áruk gyártói (forgalmazói) kerülnek egy vállalkozáscsoportba. Ebben az esetben ugyanis, ha az egyik vállalkozáscsoport valamely áru(k) piacán magas piaci részesedéssel rendelkezik, akkor az összefonódás következtében bővülő vállalkozáscsoport más áru(k) piacán képes lehet versenykorlátozó magatartás (pl. árukapcsolás) érvényesítésére.

- 48) A jelen összefonódás esetében nem volt azonosítható versenyfelügyeleti beavatkozásra okot adó vertikális és portfólió hatás sem.

Összegzés

- 49) Mindezek alapján az eljáró versenytanács – egyezően a Tpv. 71. § (2) bekezdés c) pontja szerinti vizsgálói indítvánnyal – a Tpv. 76. § (1) bekezdés aa) pontja szerint határozatában megállapította, hogy az összefonódás nem csökkenti jelentős mértékben a versenyt az érintett piacon.

VI.

Eljárási kérdések

- 50) A Gazdasági Versenyhivatal hatásköre a Tpv. 44. §-án, illetékessége a Tpv. 45. §-án alapul. E rendelkezések értelmében a Gazdasági Versenyhivatal kizárólagos hatáskörrel rendelkezik minden olyan versenyfelügyeleti ügyben, amely nem tartozik a bíróság hatáskörébe (Tpv. II. fejezet), illetékessége pedig az ország egész területére kiterjed.
- 51) Az eljáró versenytanács határozatát a Tpv. 73. § (2) bekezdésének alkalmazásával előzetes álláspont készítése és tárgyalás tartása nélkül hozta meg.
- 52) A Tpv. 63. § (4) bekezdésének e) pontja szerint, ha a 67. § (4) bekezdésének b) alapján indított eljárásban az eljárást befejező döntést az összefonódás-bejelentés beérkezésétől számított harminc napon belül kell meghozni és gondoskodni a döntés közzétételéről. Jelen esetben az összefonódás-bejelentés beérkezése 2018. május 10. A Tpv. 63. § (8) bekezdésének 10. pontja szerint az ügyfélnek a tényállás tisztázásához szükséges adatok közlésére való felhívásától az azok teljesítéséig terjedő időtartam (a jelen esetben: 9 nap) az ügyintézési határidőbe nem számít bele, az ügyintézési határidő 2018. június 18-án jár le.
- 53) A Tpv. *Jogorvoslat a Gazdasági Versenyhivatal versenyfelügyeleti eljárásában* című, XII. Fejezete nem rendelkezik az összefonódásokkal kapcsolatos versenyfelügyeleti eljárásokban hozott határozatok elleni jogorvoslatról és a 80/I. §-a szerint a jogorvoslatra az e fejezetben nem szabályozott kérdésekben az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban Ákr.) rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.
- 54) Az Ákr. 112. §-a szerint a hatóság határozata ellen önálló jogorvoslatnak van helye, a 113. § (1) bekezdése szerint a közigazgatási per kérelemre induló jogorvoslati eljárás. A 114. § (1) bekezdése szerint az ügyfél - az önálló fellebbezéssel nem támadható végzések kivételével - a véglegessé vált döntés ellen közigazgatási pert indíthat.
- 55) A közigazgatási per szabályait közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) határozza meg.
- 56) A Kp. 29. §-ának (1) bekezdése az elektronikus kapcsolattartásra a polgári perrendtartás szabályait rendeli megfelelően alkalmazni. A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 608. §-ának (1) bekezdése szerint az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény (a továbbiakban: E-ügyintézési tv.) alapján elektronikus úton történő kapcsolattartásra kötelezett minden beadványt kizárólag elektronikusan - az E-ügyintézési tv.-ben és végrehajtási rendeleteiben meghatározott módon - nyújthat be a bírósághoz.

- 57) Az E-ügyintézési tv. 9. §-ának (1) bekezdése alapján elektronikus ügyintézésre köteles az államigazgatási szerv feladat- és hatáskörébe tartozó ügyben ügyfélként eljáró gazdálkodó szervezet és annak jogi képviselője.
- 58) A Kp. 39. §-ának (1) bekezdése szerint a keresetlevelet - ha törvény eltérően nem rendelkezik - a vitatott közigazgatási cselekmény közlésétől számított harminc napon belül kell a vitatott cselekményt megvalósító közigazgatási szervhez benyújtani.
- 59) A Kp. 39. §-ának (6) bekezdése szerint – ha törvény eltérően nem rendelkezik – a keresetlevél benyújtásának a közigazgatási cselekmény hatályosulására halasztó hatálya nincs.

Budapest, 2018. június 7.

Dudra Attila s.k.
előadó versenytanács tag

Dr. Tóth András s.k.
a Versenytanács elnöke,
versenytanács tagként eljárva

dr. Szoboszlai Izabella s.k.
versenytanács tag